

UFOLOGEN

nr 9: April 73

Redaktionens adress:

Arbetsgruppen för ufologi
Box 9024

600 09 NORRKÖPING 9

Red och ansv utg:

Anders Liljegren
tel. 011/18 82 81

I redaktionen:

Håkan Blomqvist tel. 0755/11326
Jorma Heinonen
Bengt O Wettergren

Prenumeration:

20:--/halvår till postgiro
konto nr 50 05 31-1930, Anders
Liljegren, Norrköping.

Originalmaterial i Ufologen
får publiceras efter tillstånd
från ansvarig utgivare samt
att källan anges.

Ufologen utkommer med ett nr.
per månad.

I detta nummer bl.a. sid.

Finlands Ufologer har
bildat centralorgani-
sation - Intervju med
Gösta Malm.....140

Den mystiska kulblixten
av prof. Stig Lundqvist..143

Var det en ubåt i Sogne-
fjorden?.....147

Nya händelser i Imjärvi...156

I de kommande numren bl.a.

Samtal med civ.ing. Sven
Schalin

Charles Fort - det oförklar-
ligas profet

Markus Räsänen - finsk s.k.
"kontaktman"

Numreringen...

Många har frågat varför vi i Ufologen
numrerar rapporter och artiklar. Skä-
let är att vi, i den utsträckning det
är möjligt, vill försöka att systema-
tisera och organisera informationen.

Vi har, inom redaktionen, diskuterat
nummersystemets funktion. Tanken har
framförts att allmänt hållna artiklar
inte borde ges ett nummer - däremot
observationsrapporter. Då uppstår ge-
nast frågan: Var dra gränsen? Skall vi
ta med gränsfenomen i numreringen, t.
ex. kublixtar eller ubåtsobservationer
(?), som i detta nummer?

Å andra sidan kan man betrakta varje
"informationsbit" som en rapport. Det
kan vara en intervju, en artikel som
beskriver erfarenheter av UFO-frågan
eller en bokrecension. Från ett syste-
matiskt synsätt representerar även
dessa "info-bitar" rapporter - ej att
förväxla med observationsrapporter.

Den som forskat i något ämne - även på
amatörnivå - vet hur en systematisk
organisation av materialet medverkar
till en bättre översikt, och kanske
förståelse, för ämnet. Arkeologer no-
terar med minutiös noggrannhet fyndplat-
ser och data om sina fynd i sina refe-
renssystem (Ni kanske såg programmet på
TV nyligen om Cro Magnon-utgrävningarna).

Astronomerna bedriver ett tålmodigt ar-
bete med att kartlägga merparten av him-
lapällens företeelser. Utan ett refe-
renssystem skulle de inte klara denna
jättelika uppgift.

Folklivsforskarna håller reda på sina
data med hjälp av nummersystem, se exem-
pel på detta i "Svenska folksägnen" av
Bengt af Klintberg (Pan/norstedts, 1972)?

Den som läser Ufologen har kanske sett
att vi ofta refererar till tidigare rap-
porter. Så mycket enklare när man bara
behöver ange ett nummer.

I framtiden är det också tänkbart att
vi ger ut person- och sakregister till
Ufologen och där kommer nummersystemet
väl till pass.

AL

FINLANDS UFOLOGER HAR BILDAT CENTRALORGANISATION
- INTERVJU MED GÖSTA MALM

Av Håkan
Blomqvist

252. Följande intervju gjordes i Stockholm den 25 april då den finländske ufologen Gösta Malm besökte medlemmar av Stockholms UFO-Center.

- Först skulle jag vilja veta litet grann om dig själv. Hur länge har du sysslat med ufologi?

- Mitt intresse väcktes för 30 år sedan. 'Aktivt' har jag varit engagerad i 2-3 år. Jag räknar mig som 'informator' på det här området, d.v.s. jag försöker att göra problemet känt för icke-initierade. 'Genombrottet' för mig, om jag får säga så, kom 1971 då jag höll föredrag på Handelsgillet i Helsingfors.

- Har du haft någon egen observation?

- **Jadå.** Det hände just hösten 1971, då jag började framträda offentligt. Det var en fjärrobservation, avstånd cirka 700 meter. Föremålet var av en strandbolls storlek, grönskiftande, med oscillerande svart 'ekvator'. Dess rörelser var sådana att jag vid ett tillfälle trodde att det skulle landa. Jag märkte också vad amerikanarna brukar kalla en 'itching sensation' längs ryggraden, kanske beroende på att synen var så pass ovanlig.

- Har du någon speciell funktion inom finsk ufologi?

- I den nya centralorganisationen för UFO-forskare i Finland kommer jag förmodligen att sköta utrikesärendena. Likaså är jag Helsingforsområdets representant i centraladministrationen.

- Du arbetar ganska mycket för UFOAIKA, den finska UFO-tidningen...?

- UFOAIKA är ett kapitel för sig. Det är verkligen en tidning som vi med stora uppoffringar vågar ge ut. Den trycks i 20-25.000 exemplar per månad och med ett sidantal på 30-40 i varje nummer. Tidskriftens framtid är nu helt säkrad. Om det förlag som startade UFOAIKA inte skulle 'orka med' står en annan tidningskoncern beredd att ta över, under förutsättning att hela den nuvarande redaktionen - där Tapani Kuningas är chefredaktör - sitter kvar.

- Hur går det att klara tidningen ekonomiskt?

- Vi startade med stora förhoppningar 1971. De första numren blev framgångar som vi aldrig vågat hoppas på. Sedan gick upplagan ner och ligger nu på 1.000-1.500 årsprenumeranter och det är egentligen alldeles för litet. Å andra sidan strömmar det ständigt till nya läsare och tidningen finns 'i medvetandet' hos väldigt många. Det kommer att gå ihop sig rent ekonomiskt. UFOAIKA kommer nu också att knytas till den nybildade centralorganisationen för finska ufologer. I de nya tankegångarna har vi förutsett ett långvarigt forskningsarbete och intresse för saken.

- Kan du nämna något om UFO-föreningar i Finland?

- Vi har 30 aktivt arbetande föreningar, däribland UFO-JakobSaari i Jakobstad som ju också är medlem i UFO-Sverige. Vi har försökt blåsa nytt liv i föreningarna inför den omorganisation vi utarbetat. Konstituerande möte för denna centralorganisation hålls i Tammerfors den 29 april. Dessförinnan har ett arbetsutskott haft tre möten där man byggt upp hela programmet.

- Bli det en organisation som sluter samman grupperna?

- **Precis.**

- Som en riksorganisation?

- Det blir en riksorganisation och varje grupp kommer att ha sin kontaktman (eller kvinna) i centralorganisationen.

- Det blir alltså något liknande UFO-Sverige?
- Ja, och vi är väldigt glada för att vi där fått en modell. Vi väntar oss väldigt mycket av det. Vi hoppas också på ett gått samarbete med UFO-forskningen i Sverige, Norge och Danmark.
- Det diskuteras ju ganska mycket hur 'ufologi' skall bedrivas, t.ex. om man skall satsa mest på 'forskning' eller mest på 'information'...
- Jag anser att det är väldigt viktigt, åtminstone i Finland, att man forskar och får fram kraftiga bevis för UFOs existens och verkningar så att myndigheterna 'drar örnen åt sig'. Tröen på Amerika som ett 'allvetande' land vacklar ganska markant. Verkningarna av Condon-rapporten börjar att ävta, det märker man, och därför gäller ju att forskningen - hand i hand med enkel, lättfattlig information till människor som upplevt saker och vill försöka få dem klarlagda - prioriteras. Målsättningen är att bygga den nya centralorganisationen på 'forskarbasis'. Vi går inte in för extremt stora grupper med stort medlemsantal, utan det skall vara 'segt' och villigt folk som vill göra något för saken!
- Kan du berätta litet mer detaljerat hur den nya centralorganisationen är uppbyggd?
- Verkställande organ är en tiohövddad styrelse. Ordförande, vice ordförande, organisationssekreterare, informationssekreterare, utrikessekreterare, ekonomichef, fältforskningschef, arkivchef, bibliotekarie och forskningsledare. Hur skall då detta finansieras? Vi kommer att ha ett bibliotek där olika medlemmar kommer att samla ihop litteratur. Vi kommer att låna ut mot en mycket liten avgift - 10-20 penni eller så. I projektet finns flera medlemmar som har förlagsrörelser och vi kommer att publicera och sälja böcker. På detta sätt kommer vi att få pengar till forskningen. Vi går på den linjen att vi, även om vi representerar en ideellt inriktad forskning, inte kan bortse från att vi måste ha en ekonomisk grund för verksamheten.

Vi kommer inte att ha någon årlig medlemsavgift utan ett s.k. 'forskarkort' som vi tar ut en avgift för. För dom som godkänns som 'forskare' anordnas en 2-3-dagars kurs, varefter följer en 'examen'. Liksom i Sverige kommer vi också att utarbeta en handledning i lösbladssystem.

Det är mycket möjligt att den nya, starka organisation som nu bildas i Finland under namnet Finlands UFO-forskare Centralorganisation kommer att kunna få statliga anslag. Redan nu finns det många inom den statliga sektorn som öppet deklarerar att de sett UFO:s. Jag tror vi kan vänta ganska stort stöd.

- Hur och var skall ni söka dessa bidrag?
- I Finland får man söka hos handels- och Industriministeriet. I synnerhet tror jag man har möjligheter till bidrag om man genom UFO-forskning kan påvisa eller komma fram till nya energikällor.
- Har ni några problem med UFO-forskningen i Finland?

- Vi har haft en del kontroverser omkring fenomen i nord-Finland. Som du vet finns det en man i Pudasjärvi, Atte Särkelä, som brukade fotografera natthimlen med öppna kameror och på så sätt fick en del verkligt märkliga bilder, bl. a. av något som såg ut som ett hattformat föremål. (Se bl.a. artikel i tidningen Expressen den 31.10.71. Red.) Särkelä trodde att det var UFO-fenomen, när t.ex. en lysande kula frigjorde sig från en stubbe och flög iväg.

Nu är det så att ett bolag som heter Perno O/Y håller på att leta efter uranfyndigheter i trakten. Chefen för projektet heter Viento. Denne Viento har helt gått in för uran-forskning och säger att det är urangas som strömmar ut och bildar de här 'bollarna'. Om man tänker efter är det ju ganska egendomligt att de här 'bollarna' plötsligt kommer ut ur skogen och förföljer bilar på landsvägarna! Viento har låtit förstå att han inte tror på UFO:s och Särkelä har därför allmänt kommit att bli kallas 'UFOist'. Den här 'striden' har t.o.m. lett till att grannar som bor ovanpå varandra därute i ödemarkerna slutat att hälsa på varandra. Folskolläraren som bor i samma hus som Särkelä tror nämligen mera på 'uran-teorin'.

Jag tycker inte, trots detta, att fotografierna från norra Finland har blivit mindre värdefulla. UFO-föreningen däruppe är nu i färd med att gå igenom de 1.000-tals fotografier som tagits för att så småningom kunna lägga fram ett hållbart bevis - inte minst för Viento - att det faktiskt finns UFO:s också, inte bara urangas.

- Jag känner väldigt litet till om hur myndigheterna i Finland reagerat på UFO-saken. Finns det t.ex. någon motsvarighet till Tage Eriksson och FOA?

- Inte direkt - men vi vet, som vi skrivit i UFOAIKA, att flygvapnet har bra kännedom till, och bokför, UFO-observationer. Där finns också många hemligstämplade fall. Det har sipprat ut att flygstriidskrafter och kustbevakning varit inblandade i en del fall och man har s.a.s. kunnat ställa militärerna mot väggen. Polisen, främst enskilda polismän, är välvilligt inställd och rapporterar nya fall.

- I Finland har ni ju haft ganska många 'kontaktfall', men har ni haft några MIB-fall? (MIB = Men in Black, män i svart. Red.)

- Joo, det kan man visst säga. Reijo Sjögren som är ordförande i Åbo-föreningen har skrivit en bok om just det problemet. Det mesta är naturligtvis händelser från utlandet, men vi har haft både 'svarta män' och 'svarta kvinnor' som liftat med bilar och sedan helt plötsligt försvunnit.

- Men ni har inte haft några hotelser o.dyl. mot ufologer...?

- Nej, inte det.

- Nu kommer en klassisk fråga. Vad anser du själv att UFO:s är?

- Jag håller absolut på att de kommer från främmande planeter; att de är intelligent styrda farkoster. Folk tycks mer och mer luta åt den åsikten.

- Är det den enda förklaring du kan tänka dig?

- Jag har diskuterat med professionella forskare - geologer - i Finland som inte står främmande för att Byrd kan ha haft rätt när han sade sig ha sett ett 'hål' vid polen och en främmande värld s.a.s. 'inne i jorden'.

- Anser du således att det enbart är fysiska varelser som kommer hit, eller kan det vara icke-materiella också?

- När jag reste ner till Wiesbaden-kongressen förra året trodde jag att man där sysslade väldigt mycket med parapsykologi och paranormala fenomen. Kanske måste man ta dessa områden till hjälp när man skall förklara mycket. Jag vill dock referera till Bryant och Helen Reeve's "Flying Saucer Pilgrimage" där författarna menar att ett helt fysiskt rymdskepp med helt fysiska varelser kan starta från en planet och - tack vare att man lärt sig konsten att s.a.s. förvandla materia till energi - på nolltid nå vilken plats som helst i rymden.

Jag tycker att den rent fysiska förklaringen är lättare än den parapsykologiska. Telepati och projektioner tror jag används för att 'manipulera' vittnen, men jag tror nog ändå att vi får tänka oss dem som verkliga, fysiska fenomen i den meningen att de kommit oerhört mycket längre än vi.

- Vad har du för åsikt om UFO-nauterna, är dom 'onda' eller 'goda'?

- Jag måste säga att jag mera hyllar teorin att de vill hjälpa. Säkert är en del besättningar icke-tänkande varelser eller robotar som har försvarsattityder - som i Imjärvi-fallet - och då betraktas de som fientliga. Jag fick nyligen tag i en liten skrift av geofysikern Silas Newton ("Några fakta om rymdfarkosterna", Parthenon), som säger så här:

"Det är med stor glädje jag välkomnar rymdskeppen som flyger hit till vår planet år efter år. Jag är .. övertygad om att deras avsikt är att hjälpa människorna på jorden att göra deras värld till en bättre plats att leva på. Men inte bara det utan också att möjliggöra samarbete mellan människor från andra världar och människorna i vår värld. Vi är på väg mot ett fyrdimensionellt universum, vad vi än må tänka däröf..."

Detta tycker jag är visa och riktiga ord. Jag tror att våra atombombsexplosioner 'gjorde susen' när det gällde att påkalla deras uppmärksamhet. Chockvågorna från explosionerna fortplantar sig genom rymden och har säkert pejplats in på främmande planeter när de nått fram.

- Innebär det här att du tror på det George Adamski sagt?

- Mycket, mycket. Jag tar fortfarande Adamski i förvar. Jag tror att han invecklades i någon slags intrig; blev ett offer för 'tystnadsgrupperna'. När han berättar om att han sett djur och skogar på månens baksida så är det mycket möjligt att han sett det med en annan, så att säga 'inre', syn. Där kommer parapsykologin in i bilden.

- Men hur ser du då på John Keel som säger i stort sett motsatsen; att 'de bluffar oss' eller i varje fall inte är 'goda' varelser..?

- Det säger också Elis Grahn i Finland som forskat länge i det här. Han tror att det kan finnas 'av bägge sorterna'. Jag måste säga att förrän jag fått några andra bevis om fientlighet så tycker jag att det verkar vara 'en högre vilja' som arbetar för att vi skall komma med i en 'kosmisk federation' och att de goda krafterna skall segra.

DEN MYSTISKA KULBLIXTEN

Av Stig Lundquist

253. Trots att miljontals åskväder urladdas över jorden varje år, är det få människor som sett en kulblix. Många betvivlar dess existens. I följande artikel, som Ufologen fått tillstånd från tidskriften 'Forskning och Framsteg' att publicera, presenteras ett urval av den rikhaltiga litteraturen om kulblixar. Det finns två sorters bidrag. Dels från personer som med häpnad eller skräck sett en kulblix, men som inte kunnat kritiskt redogöra för vad de sett. Dels från personer som utan att ha sett en kulblix mer eller mindre vetenskapligt vill förklara dess existens. Men någon hållbar förklaring till fenomenet finns ännu inte.

Berättelser av detta slag innehåller sällan särskilt exakta iakttagelser. Om man likväl försöker sammanfatta deras innehåll får man följande bild.

Kulblixten är ett sällan observerat fenomen som uppträder i anslutning till åskväder i form av en i dagsljus väl synlig, i regel rödaktigt lysande kula, ofta med blåaktig färg i yttre delen. Den kan dock vara bländande vit med skarpa kanter eller ha annan färg. Ibland bildas ett spår av rök efter kulblixten, och ofta märks ett knastrande ljud och en stickande lukt. De senare effekterna kan naturligtvis vid ett starkt elektriskt fält även uppkomma från föremål i omgivningen.

I regel försvinner kulblixten efter några få sekunder, antingen ljudlöst eller med en svag knall eller häftig explosion, ofta i samband med blixtnedslag i närheten. Kulblixten rör sig fritt i luften, följer luftströmmar och svävar eller hoppar fram några meter per sekund. Sällan stiger den uppåt, däremot glider den ofta längs ledande föremål, luftledningar, takrännor etc och sitter på ett uppskjutande föremål. Den kan komma in genom skorstenen och den tränger genom stängda fönster varvid ibland uppstår ett runt hål i glaset.

Värmeverkan eller intryck av värme rapporteras endast i undantagsfall och synliga spår efter kulblixten är ovanliga. Kulblixstens mekaniska verkan är ofta fantastisk och särskilt synes detta vara fallet i Frankrike och Italien. Den spränger murar och slungar stora stenar, den lyfter människor och sliter av dem kläder och vigselringar. Enligt svensk folktro har den för vana att försvinna in under kvinnokjolar (före minimodet!). Där kulblixten visat sig berättas också att vinet försvunnit ur slutna förvaringskärl.

Den kanske mest intressanta rapporten om en kulblixtn publicerades 1969 av Dmitriev i Soviet Physics - Technical Physics. Några personer, vilkas verksamhet normalt troligen var inriktad på studium av luftföroreningar, råkade efter ett blixtnedslag se en kulblixtn under ca en minut svävande ovanför en vattenyta. Härvid blev det möjligt för dem ej endast att observera den (14 cm diameter, inre ljusstark del, yttre blåviolett hölje, knastrande ljud, stickande lukt) utan även att taga prov på luften i dess omedelbara närhet i medförda evakuerade kärl. Analys av proverna visade att halten av ozon och kväveoxider var 100-200 gånger större än i normal luft.

Fotografier som påstås visa spår av kulblixtnar förekommer ganska ofta. Tyvärr är de föga upplysande då de flesta med säkerhet har tillkommit genom diverse missöden under fotografering av nattliga åskväder med kamerans slutare öppnad. Ett undantag är möjligen ett fotografi taget av ingenjör Schneidermann i Berlin 1935. Det visar ett äggformat, i kanterna något diffust ljusfenomen, vars diameter beräknats till 30 cm. Det observerades samtidigt från flera platser i staden. Det är i högsta grad önskvärt att erhålla flera på kontrollbart sätt upptagna fotografier och samtida noggranna anteckningar om omständigheterna kring kulblixtnens uppträdande.

Konstgjorda kulblixtnar

Hypoteser har uppställts och experiment har utförts i syfte att förklara kulblixtnens uppkomst och egenskaper sedan äldsta tider. Muschenbrock (1769) jämförde kulblixtnar med eldkulor (meteoror med lång lystid) och ansåg att de uppkom genom att brännbara ämnen som samlats i den övre atmosfären av sin egen tyngd sjönk ned och därvid antändes.

Under 1900-talet har bl.a. Righi, Nauer och Dale Barry i laboratoriet frambringt små lysande kulor i luft innehållande några procent av t ex lysgas eller propan. Righi arbetade vid lågt tryck med en stationär urladdning. Hans 'kulblixtn' var äggformad.

Nauer och Dale Barry arbetade vid normalt lufttryck med en elektrisk urladdning av hög effekt, stationär både respektive stötström. Vid viss kritisk koncentration, under den gräns där normal förbränning är möjlig, erhöles gulgrönt lysande kulor med några centimeters diameter och några sekunders livslängd. Halten av kolväten i naturlig luft torde ej överstiga 10^{-4} %, men det har föreslagits att gaserna skulle kunna frigöras vid blixtnedslag i mark av lämplig beskaffenhet.

Tänkbart är att det fenomen som beskrivs i fallet USA 1967 (se nästa sida) kan ha alstrats genom närvaron av olja i den träffade transformatorn. Med högfrekventa stående, elektromagnetiska vågor av hög effekt är det möjligt att såsom Baba m fl visat generera lysande områden i atmosfärisk luft. Försök att påvisa sådan stark strålning från åskmoln och linjeblixtnar har hittills givit negativa resultat.

Intressanta försök gjordes för 50 år sedan av den norske ingenjören Nielsen. Vid kortslutningsprov med hög effekt där luften innehöll dimdroppar från ett närbeläget vattenfall erhöles starkt rödaktigt lysande kulor av 5 cm diameter med en livslängd på flera sekunder.

De konstgjorda klotblixtnarna synes ha följt moderiktningarna inom fysik och teknik. Det är därför möjligt att vi snart får se såväl av laserstrålning som på plasmakemisk väg producerade blixtnkulor.

Teoretiska kulblixtnar

Ett stort antal modeller har föreslagits i syfte att förklara kulblixtnen. Man kanske vågar påstå att ju noggrannare modellen analyserats, desto sämre har i regel anpassningen till observationerna blivit. Ett grundläggande krav är att modellen skall förklara den långa lystiden. Normala urladdningar såsom bågar, gnistor eller spetsurladdningar i luft har mycket kort efterlysning, högst några tiondels sekunder. Energi måste därför finnas i kulblixtnen i koncentrerad form eller tillföras utifrån på elektrisk väg.

HÄNDELSER AV KULBLIXT-KARAKTÄR

A. SVERIGE 1896

Den 18 juni 1896 satt ingenjören greve Gustav Hamilton i matsalen på godset Hjelmsäter vid Kinnekulle tillsammans med föräldrar och syskon. Klockan var 14.15, det hade åskat sedan 12.30 och kl 13.00 hade telefonen fränkopplats. Greve Hamilton hade just räknat till 20 sekunder mellan den sista blixten och knallen och man tänkte att åskvädret nu drog bort. Då såg alla en lysande vit kula plötsligt sväva över bordet. I nästa ögonblick exploderade kulan med stark knall och kraftigt ljus så att alla kastades bakåt mot stolsryggarna. Ingen blev skadad, men grevens hår och kläder brändes något så att märkbar lukt uppstod. En tjänarinna i serveringsrummet föll till golvet men hade ej iakttagit något ljus, medan kokerskan i det under matsalen liggande köket berättade att hon sett flammor omkring sig och haft en känsla av att lyftas upp i luften. Någon skadegörelse kunde ej upptäckas i huset. Tre markeringar hade uppstått på det elektriska ringledningssystemet. Huset saknade åskledare. Strax efter kulblixten följde en vanlig blix och splittrade två träd utanför huset.

B. FRANKRIKE 1899

Den 26 juni 1899 klockan 15.40 hördes i St. Pierre telefonstation i Frankrike ett knastrande ljud från apparaternas blixtafledare. Operatören var van vid att detta uppträdde vid åska och skulle just jordförbinda telefonapparaten då han observerade en kula, 20 cm i diameter, med en ljusstyrka motsvarande en elektrisk lampa om 20 normalljus. Kulan rörde sig längs telefontråden mot telefonapparaten och exploderade då den nått denna med bländande ljus och mycket stark knall. Efteråt konstaterades förstöring av apparaten, smältning av trådar och svetsning av elektroder i blixtafledarna.

C. TYSKLAND 1952

Den 27 juli 1952 klockan 17.45, några sekunder efter ett blixtnedslag i närheten av meteorologiska observatoriet i Hamburg såg flera personer utanför fönstret en med rödaktigt sken lysande kula, stor som en knytnäve röra sig nedåt, tränga in genom det stängda fönstret, röra sig omkring i rummet och därefter försvinna med en knall. Efter detta kändes en lukt som av elektriska urladdningar, men ingen skada anställdes.

D. USA 1967

National Bureau of Standards utsände i juli 1967 en expedition till Red Mountain i Montana, varifrån ett stort antal rapporter om kulblixtar kommit från skogsbrandsbevakningen alltsedan 1953. Vid planering av expeditionens utrustning hade jag själv deltagit (Stig Lundquist) och alla åtgärder för alarmering och fotografering var vidtagna. I september, efter två månader, lämnade expeditionen resultatlös Red Mountain. En vecka senare rapporterade bevakningspersonalen att sju blåvita eldkulor med ca 20 cm diameter efter ett blixtnedslag i en transformator på ca 100 m avstånd rört sig över husets tak och vidare nedför berget. Inga spår kunde märkas på taket, men transformatorn hade satts i brand.

E. JUGOSLAVIEN 1971

Då ett jetplan passerade genom moln - ej åskmoln - iaktogs en rödaktigt lysande kula av ca 20 cm diameter rulla bakåt efter planets sida

och upp på vingen där den försvann med ett bländande vitt ljus och en stark knall som hördes tydligt inne i planet. Under tiden märktes först sprakningar i radion, sedan inträdde radiotystnad. Efter ca 25 sekunder upprepades fenomenet. Skador på planet har ej rapporterats. - Vid andra tillfällen har även inuti flygplan lysande kulor observerats i samband med flygning genom moln.

Källa: Forskning och Framsteg nr 4/71.

forts fr. sid 144

År 1955 föreslog Kapitsa att energin skulle tillföras genom mikrovågor. Teorin kan förklara vissa av kulblixstens egenskaper, men hittills har sådan intensiv strålning ej kunnat observeras under naturliga åskväder.

Uman m fl har under 1960-talet föreslagit att det luftelektriska fältet som extremt kan uppnå värden om flera kV/cm matar in energi i ett klotformat plasma av flera tusen graders temperatur, varvid strömvarmet skulle täcka förlusterna. Det är emellertid sannolikt att klotformen på flera sätt är instabil. Vidare förekommer så starka fält aldrig inomhus.

Det verkar alltså nödvändigt att övergå till modeller där tillräcklig energi deponerats i klotblixten, då den bildades. Olika energiformer är i princip tänkbara som termisk, elektromagnetisk eller kemisk. Närmast till hands är kanske antagandet att kulblixten alstrats ur en linjeblixt, vars temperatur är ca 30.000° . Uman har beräknat att en sfär med 20 cm radie och 3.000° temperatur endast svalnar 1.000° på en sekund. Ljusstyrkan faller emellertid mycket snabbt med temperaturen, detta har i regel ej observerats, ej heller tecken på hög temperatur. Vidare skulle en sådan sfär vara lättare än omgivande luft och ganska snabbt stiga uppåt som en ballong, om kulan vore elektriskt laddad skulle den attraheras till närmaste vägg och dess jämvikt skulle ej vara stabil.

Om plasmat vore magnetiserat och hade hög täthet skulle det kunna ha samma täthet som luften och alltså sväva fritt. Problemet gäller här dels stabiliteten, dels livslängden men även frågan om jämviktens existens.

Enligt Neugebauer skulle kvantmekaniska krafter vid extremt hög täthet verka sammanhållande. Kulblixten skulle då utgöra en fast kropp med hög täthet och ej kunna sväva i luften. Även andra invändningar kan göras.

Elektroner i en blixtkanal med mycket hög ström kan teoretiskt accelereras från moln till jord (runaway) och nå energier på $10^8 - 10^9$ volt. Ett nystan av sådana elektroner skulle, om det vore stabilt sammanhållet, kunna utsända ljus och passera genom fönsterglas?

Dawson har föreslagit att kulblixten skulle innehålla ett intensivt mikrovågsfält instängt av ett tunt sfäriskt plasmaskal. Hur det skulle kunna exciteras är fullständigt oklart. Rent elektrostatiske energilagring på molekyljonär eller vattendroppar är otänkbar på grund av luftens låga elektriska hållfasthet.

Kanske förklaringen till kulblixten är att hämta inom kemin? En gammal idé är att den innehåller energirika produkter (knallgas, ozon, exciterade molekyler) alstrade i en linjeblixt. Långlivade metastabila tillstånd hos bl a syremolekyler studeras nu på flera håll och genom den snabba utvecklingen inom kvantkemin förbättras i rask takt vår förståelse av luftens jonisation och därmed sammanhängande fenomen.

Finns kulblixtar?

I USA har flygande tefat uppmärksamats under lång tid och de inkomna rapporterna har systematiskt bearbetats. Naturvetarna har nu avfärdat tefaten som obefintliga och sociologerna har undersökt rapportörernas sociala status. Skall också kulblixten en dag överföras från naturforskning till samhällsvetenskap? Mot denna fråga ställer jag ett uttalande av diplomaten och fysikern Arago:

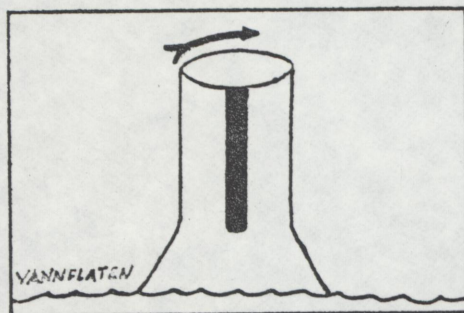
Ljusfenomen i snö orsakat av jordfel på kraftledning

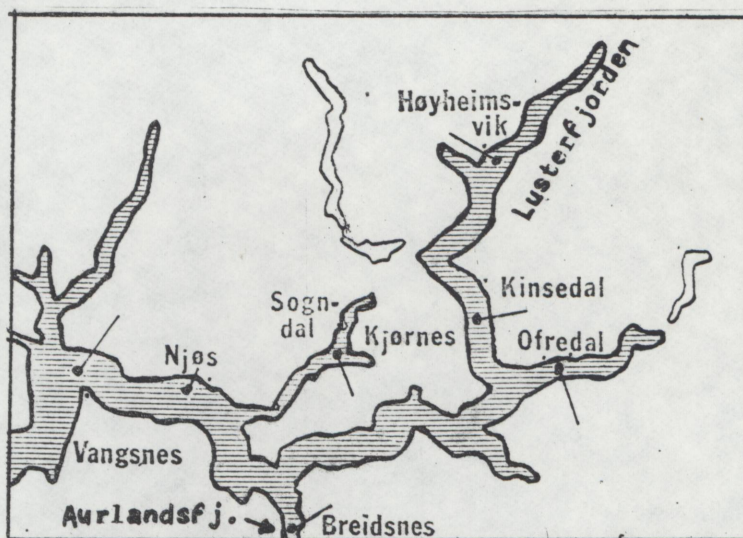
Fotografiska spår av »kulblixlar»

253

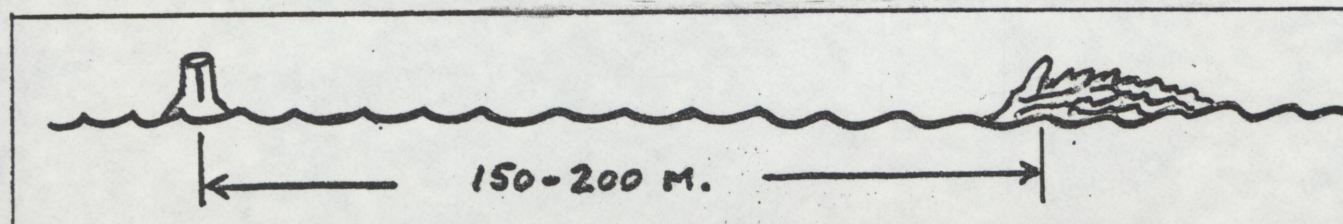
254

Slik beskriver Mons Langeteig gjenstanden han så i Lusterfjorden. Gjenstanden roterte i pilens retning.

Punkterna på kartan anger de platser där u-båten observerades.

En kraftig bølge slo opp 100 til 150 meter bak gjenstanden som ble observert i Lusterfjorden. Gjenstanden ployet raskt og med konstant fart gjennom sjøen før den forsvant i dypet.

"Att utom den rena matematiken förklara något för omöjligt är att visa stor brist på försiktighet."

Källa: Artikeln publicerad i tidskriften Forskning och Framsteg nr 4/71 och återgiven här med tillstånd av Sällskapet för forskningsinformation och författaren, Stig Lundqvist, som är professor vid Institutet för högspänningsforskning, Uppsala.

Red.kommentarer:

Professor Stig Lundqvist meddelar i ett brev att han gärna tar emot information av alla slag rörande kulblixtar, kanske främst noggranna vittnesiakttagelser. Adressen är: Professor Stig Lundqvist, Inst. för högspänningsforskning, 755 90 UPPSALA.

För den som vill fördjupa sig i fenomenet kulblixtar kan vi rekommendera den intressanta boken "The Taming of the Thunderbolts" av C. Maxwell Cade och Delphine Davis. Boken innehåller bl.a. händelser från mytologin och historien som författarna tolkar som kulblixtar (bl.a. Hezekiels observationer), observationsrapporter (av vilka många är av direkt intresse för ufologen) samt en fyllig redovisning av den vetenskapliga debatten kring fenomenet. Där finns också ett särskilt kapitel ägnat "Kulblixtar och flygande tefat". (Tänkbart är att vi i ett senare nummer kommer att presentera denna bok närmare).

AL

VAR DET EN UBÅT I SOGNEFJORDEN?

Av Anders Liljegren

254. Under flera veckors tid i november förra året letade den norska marinen efter en oidentifierad ubåt i det stora Sognefjord-systemet. Vi har tidigare här i Ufologen närmast avfärdat tanken på något 'annat' än en ubåt (sid 41), likaväl som vi nämnt fransmannen Guieus teori om ett 'undervattenstefat' (sid 78). Finn W Kalvik i Bergen har varit vänlig nog att skicka en hel packe norska pressurklipp om saken, främst från 'Bergens Tidende'. I denna artikel skall jag försöka sammanställa en del av de data jag på detta sätt fått tillgång till. Jag måste understryka att jag själv inte kan se några som helst bevis för att föremålet i Sognefjorden skulle ha varit något annat än en vanlig ubåt, men eftersom saken diskuterats livligt i UFO-kretsar kan det vara riktigt med en utförlig redovisning.

Många observationer i norska fjordar

Företeelsen 'främmande u-båtar' är inte ny. Förutom att vi har ett stort antal fall från Sveriges kuster - som jag inte skall gå in på här - finns en hel rad händelser rapporterade tidigare i Norge:

27.4.68: Observation vid Grøtsundet nära Tromsø. Flyg och fartyg sattes in, men utan resultat.

10.6.68: Okänd ubåt kolliderade med fiskefartyget 'Havøygen', 60 nautiska mil utanför Torsvåg.

12.11.68: Ubåt iakttagen vid Tønsnes, Tromsø. Flyg letade - utan resultat.

26.11.68: Ubåt observerad i Hardangerfjorden. Flyg och fartyg letade förgäves.

16.6.69: Hardangerfjorden igen, men denna gång kom anmälan för sent för att man skulle kunna sätta igång en eftersökningsaktion.

20.11.69: Ole Sagen och hans hustru rapporterar att de sett både torn, antenn och periskop på en ubåt i Sognefjorden. Fartyget dök strax efter. Försvaret vägrade att tro på rapporten. Ett av argumenten var att ubåten måste ha gått 150 km in i Sognefjorden! (Viss osäkerhet föreligger betr. datum för händelsen - vissa källor uppger den 20.11.67. AL).

23.11.70: Besättningen på färjan 'Tysnes' observerar en ubåt strax utanför Ystanes, Kinsarvik (Hardangerfjorden). Båten ses i övervattensläge och studeras genom kikare, varför det inte föreligger några tvivel om att det verkligen var en ubåt. Flera andra observationer rapporterades och flottan satte igång en sökning, dock utan resultat. I samband med denna händelse lanserades en teori om att främmande makter var ifärd med att förbereda ubåtsbaser i norska fjordar. En man från Stavanger kunde berätta att tyskarna hade lämnat kvar depåer under vattnet i flera fjordar.

Första observationen

Den första observationen i samband med den senaste serien händelser rapporterades vid 14-tiden den 12/11 från Vangsnes i Lusterfjorden (en av fjordarmarna i Sognefjorden). 11-årige Arvid Langeteig upptäckte något ute i fjorden som han trodde var en val. Han observerade föremålet i ca 5 minuter, sedan försvann det under vattenytan. Arvid sprang hem och berättade vad han sett. Då hans far, Mons Langeteig, strax efter riktade sin 7x50-kikare ut mot fjorden, dök föremålet återigen upp. Langeteig, som arbetar på en färja, är övertygad om att det var en ubåt han såg. Grannen Johan Handal och länsmannen i Vik larmades omedelbart.

Familjen Langeteig och Handal (totalt fem vittnen) kunde följa ubåtens rörelser ca 1,5 km inöver Sognefjorden. Mons Langeteig kunde senare teckna av föremålet, sådant han såg det (se ill.sida). Föremålets överdel stack cirka 1 meter över vattenytan. Det var ett cylinderformat rör. Röret hade en spalt i den ena sidan och roterade i samma riktning som urvisaren. Rörets diameter var omkring 1/2 meter. "Detta var en ubåt. Som sjöman registrerade jag med stort intresse de rörelser, troligen från propellern, som krusade vattenytan omkring 100 meter bakom föremålet. Dessa krusningar följde periskopets kölvatten med ungefär samma avstånd så länge föremålet var synligt över vattenytan." Efter cirka 10 minuter dök föremålet, det hade då kurs inåt Sognefjorden.

Myndigheterna larmades och två fregatter kom fram till Sognefjorden vid 20-tiden på kvällen, sex timmar efter observationen, och upprättade en spärr. På natten genomkammades fjorden från Høyanger in till mynningen av fjordarmen Aurlandsfjorden, dock utan resultat. Morgonen därpå sattes även flyg och helikoptrar in i spaningarna.

Andra observationen

Strax före kl 12.00 dagen därpå, d v s måndagen den 13/11, iakttog fru Karen Leirmo, föremålet från sitt hem i Luster: "En helikopter flög lågt på motsatt sida (en av de helikoptrar som sattes in av norska marinen) av Lusterfjorden mot Skjolden. Jag öppnade fönstret för att titta närmare på helikoptern. Strax efter att helikoptern försvunnit hörde jag ett våldsamt motorljud och upptäckte kraftiga vågor på sjön utanför en holme i fjärden. Ett grått skorstensliknande föremål skar över fjorden och försvann i djupet. Sedan blev allt lugnt. Strax därefter kom helikoptern återigen över fjorden." När fru Leirmo senare på eftermiddagen på radion fick höra att marinen letade efter en ubåt kontaktade hon polisen.

Iakttagelser inrapporterades nu också från Ortnevik och Kvamsøy, men några närmare detaljer om dessa finns inte tillgängliga. Marinen tog allvarligt på rapporterna och fortsatte eftersökandet med insats av fregatter, kanonbåtar, motortorpedbåtar, spaningsflyg utrustade med pejlingsapparat och helikoptrar.

Nya iakttagelser - även på radar

Den 15/11 gjordes ett flertal observationer: Vid 12-tiden på dagen vid själva inloppet till Sognefjorden - några närmare detaljer finns ej. Vid 21-tiden hade bilfärjan 'Vangsnes' på linjen mellan Solvorn och Årdalstangen radarkontakt med ett föremål som så småningom försvann. Föremålet närmade sig bakifrån med en något större hastighet än bilfärjan. Man trodde först att det var en snabbgående båt, men föremålet försvann från radarn innan det skulle ha passerat färjan.

Fiskaren Ragnvald Galver från Gulen rapporterade att han sett föremålet på bara 50 meters avstånd, den 15/11. " Jag såg en vit mast sticka upp ur sjön och jag kunde skymta skuggan av själva tornet. Det var lugnt så jag kunde se kölvattensstrimmorna. Jag kunde se den gå med västlig kurs under cirka 5 minuters tid, sedan sjönk överbyggnaden och masten i sjön och försvann." Två timmar senare var två fregatter på plats, sedan Galver ringt länsmannen. Flottstyrkan inne i Sognefjorden förstärktes nu och torpedbåtar genomkammade fjordens inre delar.

Första kontakten med marinfartyg

På kvällen fredagen den 17/11 gick rykten att ett marinfartyg haft kontakt med ubåten i de inre delarna av Sognefjorden. Maritimt Operationscenter i Stavanger kunde dock inte bekräfta uppgiften.

Den 20/11 hade spaningarna koncentrerats till Aurlandsfjorden, en av de sydliga fjordarmarna (se ill.sida). Samma dag tyckte sig observatörer på stranden se aktivitet som tydde på att man sänkte handgranater och sjunkbomber i vattnet. Detta bekräftades senare av marinen. Den 18/11 hade marinen fått förstärkning i form av två för ubåtsjakt specialutrustade helikoptrar från den brittiska flottan. Sonarutrustningen (x) på dessa helikoptrar kan, i motsats till utrustningen ombord på de norska fartygen, tränga igenom de olika lager av färsk- och saltvatten som är påtagliga i Sognefjorden. Dessa vattenförhållanden gör annars att sonarvågorna sprids och hindras att tränga fram. (Sognefjorden är på sina håll hela 1.300 m djup, med varierande temperaturskikt).

De brittiska helikoptrarna kunde nu konstatera att det 'troligen var ett fiskstim eller annat objekt' som gav sonareko på den norska fregatten Trondheim vid 11-tiden på förmiddagen. Teorin om ett fiskstim togs dock inte på allvar av lokalbefolkningen. De senaste åren har det praktiskt taget varit tomt på fisk i det aktuella området.

Röda ljussken

På kvällen den 21/11 släppte fregatten Trondheim åter sjunkbomber, denna gång sedan man iakttagit att röda raketer skickades upp i området vid Hermannsverk. Det var totalt sex röda raketer som kom upp ur sjön ca 500 m från strandkanten och steg 30-40 meter till väders. Det var aldrig tal om någon sonarkontakt vid detta tillfälle.

Man förvånade sig nu alltmer över ubåtens underliga beteende. Den 22/11 omkr kl 15.00 avfyraades en antiubåtsraket i djupet i närheten av Kjørnes i Sognedalsfjorden, sedan man fått en mycket stark och långvarig sonarkontakt ombord på Trondheim med ett föremål i rörelse.

I pressen talades om att ubåten skulle ha utfört en 'desperat handling' genom att gå in i den trånga Sognedalsfjorden, en av de nordliga fjordarmarna i Sognefjorden. En militär representant sade: "En sådan handling verkar så sjuk att man nästan inte kunde misstänka en ubåt för att gömma sig i denna fjordarm!" Sognedalsfjorden är vid inloppet endast omkr 200 m bred och 29 meter djup.

Man kunde ganska väl följa ubåtens kurs. Från platsen där Trondheim fällde sjunkbomber den 20/11 till Hermannsverk är avståndet fågelvägen cirka 20 km. Till platsen i Sognedalsfjorden där kontakt förekom den 22/11 är avståndet cirka 18 km. Enligt marinen var dessa förflyttningar helt rimliga. Raketerna

(x) Sonar (Sound, Navigation, ranging) är en apparatur som enligt ekoprincipen kan bestämma riktning och avstånd till föremål i undervattensläge. Från sökarfartygets botten sänds ut ljudimpulser i form av en smal stråle. Strålen vrids runt i horisontalplanet och när den träffar ett föremål kan man med hjälp av returnerade ekon fastställa avstånd och riktning.

som avfyrares vid Hermannsverk kan ha varit signaler till folk i land. De avfyrares utanför den plats i Sognefjorden som är tätast befolkad.

Presschefen vid Norsk Overkommando tillfrågades: 'Vad skall en ubåt göra i Sognefjorden?'

- Det förstår vi inte, ty det finns inga viktiga militäranläggningar där. Ingen av de observationer vi fått meddelande om har inträffat väster om en tänkt linje Vangsnes-Balestrand. Ubåten har setts både på väg in och på väg ut ur fjorden, men det finns inget som tyder på att den kan ha tagit sig ut.

En representant för marinen:

- Vore jag objuden gäst i Sognefjorden skulle jag under inga som helst omständigheter ge mig till att skjuta upp röda raketer mitt i natten. Om det är ett tecken på något så är det ett tecken på att det inte var någon främmande ubåt på platsen just då.

Gula och gröna ljus från otillgängligt område

Kl 18.10 och 21.05 den 23/11 observerades från marinfartyg att gula och gröna signalljus sköts upp från fjällsidan vid mynningen av Aurlandsfjorden. De sista signalerna kom från en plats litet längre inåt landet. Området som är ödligt och saknar tillfartsvägar genomsöktes av polispersonal i helikopter men utan resultat i form av spår e.dyl. Pressen: "Knappast någon människa skulle ge sig till med att gå i fjällen på östsidan av yttre Aurlandsfjorden bara för att prestera något sådant." Det spekulerades om signaler till ubåten eller avledningsmanövrer för att ta bort intresset från sökandet i fjorden.

Radiostörningar

Samtidigt rapporterades radiostörningar ombord på marinens fartyg. Exakt när dessa inträffade anges ej, men saken rapporterades i pressen den 24/11: "Ett av de moment som faktiskt talar för att det befinner sig en ubåt i Sognefjorden är att sökande norska marinfartyg hindrats i sin interna kommunikation av 'jamming' - det vill säga störningar på radioförbindelsen. Vad dessa störningar beror på är inte fullt klarlagt, men det kan vara ubåten eller utländska radiostationer som står bakom. Ubåten själv kan utmärkt väl ha radioförbindelse med sin bas antingen denna befinner sig på land eller till sjöss.. Från ubåten är det fullt möjligt att kommunicera med basen eller ett moderskepp t.o.m. när norska fartyg är i full aktivitet med sonarstrålar eller andra lyssningsmetoder. Radiovågor av mycket låg frekvens är oerhört svåra att pejla..."

Uppgifter kom om nya observationer, denna gång utanför Kinsedal i Lusterfjorden vid 08.30-tiden den 23/11. Det skulle här ha varit en visuell observation, utan instrumentell kontakt, av ett mörkt föremål. Vid samma tidpunkt omvärderade marinen plötsligt den sonarkontakt 'Trondheim' haft inne i den trånga Sognedalsfjorden: " ..efter närmare värdering har man kommit fram till att den inte kan vara riktig. Detta stämmer också med tanke på att ingen förnuftig ubåtschef skulle gå in i denna trånga fjord..."

Försök till mörkläggnig?

Den 24/11 antydde pressen att marinen och försvaret gjort försök till att mörklägga saken genom att sprida motstridiga uppgifter om när och var sonarkontakter ägt rum - och om de överhuvud taget ägt rum. Varför förneka kontakten i Sognedalsfjorden knappt ett dygn efter det att den ansetts som "säker och långvarig"?

Den sista kontakten?

På kvällen, fredagen den 24/11 fick fartyg och flyg 'indikationer' på att en ubåt befann sig i området vid yttre Sognefjorden. Man släppte sjunkbomber utanför Kråkenes på Sula. (Det förekommer även uppgifter om sonarkontakter på för-

middagen samma dag). Pressuppgifter tycks även tyda på att sjunkminor detonades i Sognefjorden så sent som vid 4-tiden på morgonen den 25/11 (lördagen).

Försvarets överkommando sände ut följande kommuniké:

"Med anledning av observationer från civila källor av ett oidentifierat fartyg satte försvaret den 13 november igång en sökning i Sognefjorden. Den samlade informationsmängden ... som bygger på visuella och tekniska upplysningar, bekräftar att det varit en främmande ubåt i fjorden. Ubåten nationalitet har inte fastställts. De kontakter fartyg och flyg hade under loppet av fredagen den 24 november pekar på att ubåten nu har lämnat norskt territorium. Marinens verksamhet i området reduceras gradvis."

Radiosändningen från Albanien

En brittisk radioamatör, 22-årige David Arthur från Plymton i sydvästra England, uppfångade en 16 min lång sändning från Radio Tirana i Albanien, som gick ut på att en sovjetisk atom-ubåt veckan före hade gått in i Sognefjorden efter ett myteri ombord. Stationen hävdade att flera ur manskapet med en officer i spetsen hade övertagit kommandot. I sändningen hette vidare att ubåten tillkallade hjälp från en annan sovjetisk ubåt och man enades om att mötas i Sognefjorden. Upproret skall senare ha slagits ned.

Norska överkommandot ville inte kommentera uppgifterna.

Atomubåt från NATO-land?

Andra teorier lanserades. En officer från en av de brittiska helikoptrar som deltagit i 'jakten' sade till tidningen 'Evening Standard' att han hade haft sonarkontakter, men att det inte kunde vara en vanlig ubåt. Det han hade kontakt med låg nämligen stilla. En vanlig ubåt kan inte ligga stilla i undervattensläge (uppgiften förefaller synnerligen märklig! AL). Det kan däremot en Polarisutrustad (atom)ubåt. Detsamma kan också ryska atomubåtar, allt enligt tidningens uppgifter.

Mot bakgrund av detta hävdades i London att det kunde vara en amerikansk eller brittisk atomubåt som, utan den norska regeringens kännedom, gått in i fjorden. Den norska regeringen tillåter nämligen inte atomstridskrafter på sitt territorium. Åtgärden att sända in en NATO-ubåt kunde således ha lett till öppna diplomatiska förvecklingar om den kommit till allmän kännedom. Detta skulle kunna förklara mörkläggningen från norsk sida. Det talades t.o.m. om att ryssarna, genom sin kontinuerliga bevakning av NATO-fartyg, skulle ha kunnat tipsa Norge om att en NATO-ubåt gått in i fjorden - detta kanske i hopp om att skapa förvecklingar NATO-länderna emellan.

Det bör även påpekas att det land som upptäcker en främmande ubåt på sitt vatten har små praktiska möjligheter att i fredstid uppbunga och identifiera denna. Även om upptäckarna faller sjunkbomber och på andra sätt försöker få ubåten upp i övervattensläge kan ubåten relativt tryggt ligga kvar i undervattensläge. Få länder - speciellt inte ett fredligt land som Norge - har intresse av att skjuta ubåten i sank (speciellt om det är en atomubåt!) och därmed riskera verkligt allvarliga kriser, typ U-2-affären eller Kuba-krisen.

Placerade ut radiofyrrar?

Bland tänkbara motiv för att besöka Sognefjorden är kanske det mest troliga att ubåten varit ute på en rekognoseringstur för att undersöka olika förhållanden i fjorden, liksom försvarsberedskapen. En annan teori säger att stormakterna sedan länge varit i färd med att placera ut radiofyrrar på havsbotten, vilka sedan i ett krigsläge kan aktiveras och underlätta navigationen i besvärliga farvatten för främmande stridsfartyg.

I en intervju i Bergens Tidende den 25/11 uttalade sig konteramiral Oddmund P. Åkenes:

"Vad är avsikten med att visa periskopet en kvarts tid mitt på ljusa dagen utanför tätbebyggelsen? Vad är avsikten med att sända upp ljusraketer, också det utanför tätbebyggelsen? Visar man sig på det sättet måste det vara med en speciell avsikt - men baserat på logik verkar det helt idiotiskt. Men naturligtvis, det ologiska kan också ske."

Också UFO-fenomenens uppträdande förefaller mig helt ologiskt och idiotiskt, så kanske vi en vacker dag får läsa i någon artikel eller bok om Sognefjords-händelserna som typiska UFO-företeelser? Kanske blir det ännu en pusselbit i det ufologiska 'mytkomplexet', som fanatiskt exploateras för att visa på den s.k. sanningen. Med åren blir man alltmer tveksam till att delta i denna fanatism och kanske kan då en sammanställning av det här slaget hjälpa till att lugna ner misstankarna.

NYRAPPORTERADE HÄNDELSER

255. Obs.datum: 3/4 1973. Plats: Backe, norra Ångermanland.

FRÄMMANDE BESÖK (?) LYTE UPP HIMLEN ÖVER BACKE
EN UNIK BILDSERIE!!!

Backe (NN). Var ett mystiskt föremål på kvällshimlen i Backe på tisdagskvällen ett besök från en främmande planet?

Det är en fråga som aldrig kommer att besvaras, men det verkade utan tvekan intressant. Det var vid 20.10-tiden som Sigvard Engholm, Backe, var ute och åkte med sin bil i samhället. Vid Fjällsjöbron, som ligger i utkanten av Backe efter vägen till Sunnansjö, kom plötsligt ett starkt lysande föremål i olika färger i sakta fart och följde älven.

Föremålet som var runt stannade upp, vek mot vänster och försvann bakom skogen. Engholm tänkte inte vidare på detta utan trodde det var en helikopter som var ute. Han vände bilen och körde mot Jansjö. Men vägen var dålig, så han vände och skulle åka in mot Backe igen.

Då fick han återigen se det lysande klotet! Det kom sakta över himlen, från Sunnansjöområdet där det tidigare försvann, och över Backe. Där stannade det flera gånger innan det vände och placerade sig som ett lysande föremål i skogsbrynet ovanför Sunnansjö by.

- Jag trodde först att det var frågan om en helikopter eller något liknande, säger Sigvard Engholm till NN. Men när jag såg föremålet en andra gång stannade jag motorn på bilen och steg ur och lyssnade om det hördes ljud från himlen. Det gjorde det inte. Föremålet rörde sig ljudlöst och ryckigt på himlen.

De två "resorna" över Backe som föremålet gjorde tog ungefär 20 minuter, innan det intog sin plats på himlen.

- Jag laddade kameran med teleobjektivet på 500 millimeter, tog stativet och försökte fotografera det lysande föremålet, säger Bjärne Engholm, NN-fotograf i Fjällsjö. Han kunde tillsammans med några gäster titta på det lysande föremålet i över en halvtimme innan det med ett ryck försvann bakom träden!

Under den tid föremålet stod stilla, var skenet vid några tillfällen så ljust att ett molnliknande föremål kunde urskiljas under föremålet, som skiftade mellan rött, blått, gult för att i bland bli helt svart.

Vid flera tillfällen var det som om föremålet slängde ut glödande partiklar, som dalade mot marken. Det rörde sig också mycket ryckigt. Trots att det verkade som om föremålet stod stilla flyttade det sig både i sid- och höjddled under den halvtimme NN-fotografen hade möjligheter att följa det.

Var det en meteor på "sniskan" eller något himlafenomen som kan förklaras? Eller var det ett besök i Backe från den yttre rymden på tisdagskvällen mel-

lan klockan 20.00 och 21.30?

Källa: Nya Norrland den 5.4.73.

Red.kommentarer

Av Nya Norrland den 7.4 framgår att GICOFF i Göteborg kontaktat fotograf Engholm i syfte att göra en närmare undersökning av händelsen och fotografierna, av vilka sex stycken publicerades i NN den 5.4. Även UFO-Sverige är intresserade av bildserien (NN den 12.4.) Fotona är av sådan karaktär att vi inte ansett det meningsfullt att trycka dem här i Ufologen, utan vi hänvisar till kommande nummer av GICOFF- och UFO-Information.

256. Obs.datum: 9/4 73. Plats: Rumskulla och Mariannelund.

Ett oförklarligt himlafenomen har varit synligt i Rumskulla och Mariannelund. Det var vid 23-tiden natten till tisdagen som två personer - en i Rumskulla och en i Mariannelund - upptäckte ett klotformat föremål som rusade fram mycket snabbare än vad som är vanligt för reoplan. Ett grönvitt sken och gnistor slog upp efter föremålet. Enligt en av sagesmännen var föremålet platt till formen.

Källa: Smålands-Tidningen den 11.4.73

257. Obs.datum: 15/4 73. Plats: Kongsvinger, Norge

LYSANDE ELDKULA ÖVER KONGSVINGER

Rapporter om mystiska himlafenomen strömmar in med jämna mellanrum. Nu har en familj i Kongsvinger sett en lysande kula på himlavalvet sent på söndagskvällen. Klotet rörde sig vågrätt och gick mycket fort över himlavalvet. Efter klotet syntes en eldkvast. Mycket talar för att det var en meteorit som kommit in i atmosfären. Inget flygplan befann sig i området, enligt vad som tidningen Glåmdalen fått fram vid en undersökning.

Källa: Arvika Tidning den 21.4.73

258. Obs.datum: 19/4 73. Plats: Fyllingsdalen, Norge

MYSTIK ÖVER FYLLINGSDALEN

Jag har aldrig trott på flygande tefat, men skärtorsdagen kl 22.15 observerade jag och min man ett mystiskt, lysande föremål över Smiberget i Fyllingsdalen, berättar en kvinna för "Bergens Tidende". Föremålet kom snett mot oss på låg höjd, stod stilla en stund innan den långsamt steg över huset och försvann i riktning mot Flesland, säger kvinnan. Det var litet, omkring en halv meter långt och nästan lika högt, något avlångt till formen. Det rörde sig ljudlöst och var mycket ljus, nästan vitt. Det försvann som ett blinkande föremål, berättar kvinnan som upplyser att även flera grannar observerade fenomenet.

Tornet på Flesland flygplats uppger att man där inte observerat något märkligt, man fick visserligen in ett flygplan vid den tidpunkten, men andra ljus känner man inte till i tornet.

Källa: Bergens Tidende den 21.4.73.

259. Obs.datum: 3/5 73. Plats: Järvsö.

MYSTISKT ELDKLOT IAKTTOGS I JÄRVSÖ

Vad var det vi såg? Det frågar sig i dag Melker och Edit Jonsson i Rådsjö och Helena Nilsson i Sidskogen, Järvsö. Under en biltur från Ryggesbo mot Sidskogen i torsdags kväll upptäckte de ett eldklot som sakta rörde sig inne i skogen. De stannade aldrig för att närmare studera vad det kunde röra sig om, men iakttog klotet en god stund.

- Vi hade passerat Jössebo och var på väg mot Sidskogen när vi fick se klotet, berättar Helena Nilsson. Samtliga tre i bilen observerade samma fenomen varför det inte kan röra sig om någon synvilla. Klotet befann sig 30-40 m

(154)

vid sidan av vägen och svävade två-tre meter ovanför marken. I storlek kan det jämföras med en fotboll. Klotet avgav ett rödgult sken och rörde sig sakta framåt.

- Någon bebyggelse finns inte i närheten och det kunde inte heller röra sig om någon som var ute i skogen och gick med ficklampa, säger Helena Nilsson. Vi tyckte det var litet kusligt och ville därför inte stanna, utan fortsatte från platsen, men vi kunde iakta klotet en god stund. (Källa:Ljusdals-Posten, 7.5)

260. Obs.datum: 3/5 73. Plats: Riksväg 15 söder om Bergkvara

CELEST MYSTIK: TEFAT ELLER LJUSREFLEX?

En dam från Skeppevik i Bergkvara och hennes sällskap gjorde sent på torsdagskvällen en ovanlig observation. Vid en bilfärd från Loverslund längs riksvägen ned till hemorten söder om Bergkvara såg damerna på flera ställen längs färdvägen ett koncentrerat starkt gult ljussken, som rörde sig mycket sakta och på låg höjd. Observationen är mycket lik de rapporter som med jämna mellanrum dyker upp om s k flygande tefat.

Först såg man det ovalformade gula ljuset strax över trädtopparna vid Värnanäs-skogen och senare kom ljusformationen tillbaka dels vid Skorrö söder om Bergkvara och dels nere över skogen i Järnsida, där den kunde observeras under lång tid. Något ljud hördes inte och det lampliknande skenet rörde sig mycket långsamt.

- Det hela var mycket kusligt, sade vår kvinnliga rapportör.

På F 12 i Kalmar, som vi kontaktade, säger man: - Eftersom ljusskenet kunde observeras under en så lång tid var det absolut inte något flygplan det rörde sig om. Troligast är att det var ett helt förklarligt naturfenomen damerna blev vittne till. Vid hög luftfuktighet och så nära havet som det här var fråga om kan vissa ljusreflexer uppstå som - inte minst efter senaste årens många skrivelser om flygande tefat - ofta betraktas just "kusligare" än vad de i själva verket är.

Källa: Oskarshamns-Tidningen den 5.5.73.

261. Obs.datum: 5/5 73. Plats: Östavall, sydväst om Ånge

MARSIANER FLÖG ÖVER ÖSTAVALL?

Ånge (ST) - Nu har vi allt masgubbarna här!

Den fridfulla lördagskvällen i Östavall utvecklade sig till en frågetecknets stora stund för byborna Oscar Lindblom och Sven Borg. Ett lysande och rykande föremål seglade sakta över himlen och fångslade de två i drygt 10 minuter. På uppskattningsvis 250 meters höjd gled den oidentifierade farkosten fram, helt ljudlöst.

- Men den rök som den värsta dieseltraktor, berättar Oscar Lindblom, som först upptäckte fenomenet. Det var vid 20.30-tiden som läshungern drabbade Oscar Lindblom. Till kiosken styrde han kosan. Men han hade knappt påbörjat den korta färden förrän det lysande föremålet uppenbarade sig på himlen. Han stannade först och tittade men fortsatte sedan i ilfart till kiosken för att skaka fram ett vittne till spektaklet.

Sven Borg, kioskinnehavaren, lämnade snabbt den för stunden obefintliga kommersen och ägnade sig tillsammans med Oscar Lindblom åt rymdstudier. Bägge var lika häpnadslagna och frågande.

- Föremålet var uppskattningsvis ca 2 dm i diameter. Det rörde sig sakta över himlen i riktning norrut mot Ånge. Det lyste en klar eld runt föremålet och en svart rök följde som en böljande svans. I drygt 10 minuter följde vi äventyret sedan försvann det bakom trädtopparna bakom Alberget, berättar Oscar Lindblom.

Även en förbipasserande bilist iakttog fenomenet. I lika stor förundran.

På Midlanda flygplats hade observatören inte gjort några iakttagelser den aktuella kvällen. Några rapporter utifrån hade han heller inte fått in, som skulle kunna kasta ljus över det underliga fenomenet.

Källa: Sundsvalls Tidning den 7.5.73

HIMLAFENOMEN VAR SATELLITSPRÄNGNING

262. Obs.datum: 3/12 1971. Plats: Sydsverige och Danmark

GÖTEBORG. (TT). Det himlafenomen som sågs på kvällen den 3 dec 1971 över delar av Skåne och Danmark var med största sannolikhet en satellitprängning och det är den första och vad man vet hittills enda visuella observation som gjorts av någon sådan i hela världen.

Det är de slutsatser som Gicoff (Göteborgs Informationscenter för oidentifierade flygande föremål) i samarbete med civilingenjör Sven Grahn vid Stockholms universitet och uppgifter hämtade från en rymdflygcentral i Storbritannien kommit fram till. Tid, plats och iakttagelser stämmer helt överens med denna tolkning.

Vad som hände - och bl.a. gav upphov till "tefatsrykten" - var att en rysk sk KILLER-satellit hann upp sitt mål (en tidigare uppskjuten satellit) och sprängde denna i 26 fragment. Det var alltså ett system för förstöring av fiendliga satelliter som provades.

Händelsen iakttoogs av flera vittnen i Skåne och ännu fler i Danmark, där observationer gjordes bl a på Kastrup och i stora delar av Köpenhamn.

Källa: Svenska Dagbladet den 10.5.73 m fl tidningar.

Rapporterna

Vi redovisar här vittnesberättelser om fenomenet, tagna ur sydsvenska tidningar:

Butikschef Lars Höggren, Trelleborg:

- Jag skulle ta in flaggorna utanför affären. Då jag såg uppåt fastnade min blick på något fosforlysande föremål högt uppe i luften. Det verkade röra sig in över staden från havet. Jag tror det var ett "flygande tefat" - när det starka ljuset tonade bort kan farkosten ha avlägsnat sig med oerhörd hastighet. (Trelleborgs Allehanda den 4.12) Det hade en tvåörings storlek om man tycker att en vanlig stjärna har en ärtas...kom..från nordost, lyste klart 15 sek för att sedan blekna och försvinna. (Arbetet den 5.12)

Anonym observatör, Prästahedjan:

- Det såg faktiskt ut som ett vanligt tefat, alltså ett mindre fat. Så stort var föremålet. Det lyste med skarpt vitt sken och från sidorna strålade ljus. Det kom från SSV och passerade över stan i riktning NNO. Alla såg vi i ett 15-tal sekunder det lysande föremålet, men sen avtog ljuset och efter ytterligare några sekunder syntes ingenting. (Trelleborgs Allehanda den 4.12)

Staffan Tjörnby, Bussjö:

..ett kraftigt lysande föremål som på hög höjd och med stor hastighet kom från sydväst och förflyttade sig i nordostlig riktning. Ungefär mitt över hans hem gjorde det en hårnålsliknande kursändring och fortsatte sedan rakt mot Ystad och ut över havet. Det diffusa föremålet var omgivet av en skarpt lysande ljuskägla och förflyttade sig fullkomligt ljudlöst. Efter kursändring minskade föremålet hastigheten, vilket kan tyda på att det steg i höjd. (Ystads Allehanda 4.12)

Harald Persson, Malmö:

...ett runt lysande föremål. Jag trodde först att det var månen, men föremålet rörde sig i en rak riktning. Jag vet att månen inte befinner sig i det väderstrecket. Dessutom var föremålet mindre än månen...det försvann uppåt samtidigt som skenet blev svagare, för att till slut försvinna. (Arbetet 13.12)

Emil Olin, Malmö:

- Min fru och jag hade varit och handlat...När jag såg ut över fälten mot söder såg jag plötsligt ett starkt vitt ljus riktat hit mot Malmö. Jag hade en mattbom som riktmärke mot fenomenet och kunde på så sätt konstatera att det stod alldeles stilla. Jag kallade på min fru, men hon hann knappt ut förrän ljuset var borta. Det hade väl syntts en halv minut eller så...det svävade 30-35 grader över horisonten. (Skånska Dagbladet den 7.12.71).

NYA HÄNDELSE I IMJÄRVI

Av Jorma Heinonen

263. Ufologen fortsätter här redovisningen av händelser i Imjärvi-trakten, där Esko Viljo och - framförallt - Aarno Heinonen påstår sig ha fortsatt möten med humanoider. Materialet har hämtats från tidskriften UFOAIKA samt korrespondens med Aarno Heinonen.

Red.

Aarno Heinonen påstår sig ha fortsatt möten med humanoider i sin hembygd. Den 4/9 1972, kl 18.45 var A.H. ute och körde med sin scooter då han märkte att han var förföljd av ett litet "moln". "Molnet" passerade honom och stannade på cirka 20 meters höjd över landsvägen. A.H. stannade sin scooter.

A.H. fick nu se hur ett par fötter stäck fram ur "molnets" undersida och hur så småningom humanoidkvinnan - från tidigare möten - gled fram och ner till honom. Hon kom ned på marken, liksom liggande på sidan. Hon sa: "Var inte rädd. Jag är din vän från en annan planet. Vi har träffats tidigare."

Denna gång hade kvinnan bruna skor och brun dress. Innan hon återvände sträckte hon ut handen och då A.H. tryckte den märkte han att hon bar en tunn handske. Hon gled uppåt på samma sätt som hon kommit ned. Detta skedde sedan hon dragit i den mittersta antennen på föremålet hon hade i handen (se teckning sid 68, Ufologen nr 5). Samtidigt märkte A.H. en svag virvelvind. Kvinnan försvann in i det bollliknande molnet som nu steg rakt upp med mycket stor hastighet.

Den 10/12 1972 var H. på väg för att besöka sin närmaste granne (avstånd 1.5 km) då han omkring kl 17.30 observerade ett föremål med knallröd kupol på undersidan. H. blev rädd och sprang resten av vägen. När han kom fram berättade han om UFO:n, som han hade sett landa i skogen, bland 1-2 meter höga tallplantor. Grannen trodde dock inte på H.

Efter cirka två timmar begav sig H. hemåt och gick nu längs samma stig som tidigare på kvällen. På samma plats kände A.H. att det började blåsa en hård motvind som så småningom ökade till stormstyrka. H. kunde inte röra sig framåt och när han stannade kom humanoidkvinnan fram bakom tallplantorna och frågade: "Min vän, varför sprang du bort? Jag vill dig inget ont och du har ju inte heller gjort mig något ont."

Det var så mörkt att A.H. inte kunde se flickans ansikte, men hennes klädsel lyste gult som fosfor och hon hade gula skor som var sammansatta med den övriga dräkten. Från undersidan av hennes skor kom en genomskinlig "stråle" så att foten aldrig rörde vid marken. När kvinnan lyfte foten blev denna "stråle" tjockare. När H. frågade varför hon hade "detta genomskinliga" under fötterna svarade hon att hon kunde gå på snön utan att lämna spår. "Strålens" karaktär var okänd såväl för H. som "alla andra" (här på jorden), uppgav hon.

H. hade sin kamera med sig och humanoidflickan tog den och frågade om A.H. hade fotograferat med den. H. svarade att det hade han gjort. Just då tappade kvinnan något ur handen som föll på H:s fötter. Han böjde sig ner och tog upp det. Under tiden försvann kvinnan och kameran. Det är sista gången H. sett kvinnan och sin kamera. Han tror nu att han gjort fel när han fotograferade kvinnan.

Det föremål flickan tappade var en äggformad sten. Den var vit i ändarna och på den fanns djupa, ingraverade tecken, till formen liknande T-bokstäver. H. kände att det låg en underlig kraft i stenen. Han blev nästan oförmögen att arbeta och hade ont i lederna. (Enligt Gösta Malm (Stockholm den 25/4) skall stenen ha blivit så het att den inte kunde förvaras inomhus - AL). En natt vaknade han och tog stenen i sin hand och önskade att humanoiderna skulle komma till honom. Meddetsamma kom ett ljus, stort som en knytnäve, och svävade runt i rummet, men försvann sedan ut genom skorstenen. H. skriver i ett brev till mig att han på detta sätt hade fått kontakt med humanoiderna.

På nyårsafton (1972) fick han order (på vilket sätt uppges ej) att kasta stenen i sjön. Samma kväll gick H över till Viljo och berättade att han nu måste kasta stenen i sjön. Trots allt gjorde han inte så och nästa kväll begav han sig åter till Viljo och berättade att han nu tänkte gömma stenen under en lada. När H var på hemväg från Viljo uppenbarade sig plötsligt en stor yxa (halvmeterstor) utan skaft, framför honom på stigen. Yxan var starkt röd, men reflekterade inte ljus. H. tittade på yxan under ca 30 sekunder, sedan försvann den. H. gick omedelbart till en pimpelvak och kastade stenen på det djupaste stället i sjön.

Kommentarer:

Den "negerande effekten" tycks verka även i Imjärvi-fallet. Jag menar här de faktorer som kan göra ett ursprungligen intressant och s.k. "beviskraftigt" UFO-fall till ett "tvivelaktigt" sådant. Exempelen är mångfaldiga - här i Sverige kan ju bara nämnas fallen Lars Thörn och Anten.

Negeringseffekten fungerar på litet olika sätt. Ibland genom att en halvt tro- lig förklaring framkommer; ibland genom att vittnet/vittnena utsätts för ett formligt bombardemang av mystiska händelser och upplevelser, som så småningom gör att de som ufologen gärna önskade skulle intressera sig för saken - vägrar att befatta sig med den och finner händelserna absurda.

Att vara "repeater" - ha upprepade händelser av mer eller mindre spektakulärt slag - kan, föreställer jag mig, vara ytterst besvärligt. Fenomenet kan möjligen liknas med vad man med ockult terminologi brukar kalla "besatthet". Mer eller mindre oskyldigt dras vittnet in i en ond cirkel av händelser och anti-händelser som drar ner honom i en fantasivärld där han inte förstår vad som håller på att hända.

Mekanismerna bakom fenomenet är osäkra. Bara en viss del av vittnena råkar illa ut - ofta är det labila, naiva, känslomässigt lagda och lättpåverkade personlighetstyper. Att spekulera om psykologiska orsaker är naturligtvis svårt för en lekman på området men tendensen är ändå ett ökat intresse för mer djupgående och svåröverskådliga förklaringsgrunder bakom en del av fenomenen. Huruvida detta gäller för Imjärvi-händelserna vill jag låta vara osagt och lämna till läsarens egen bedömning.

Det är ändå en bisarr kurragömma-lek som tycks utspelas i Imjärvi. Varför kommer det inte fram "konkreta saker", "bevis"? Heinonen får en penna som det veterligt inte berättats några detaljer om (rapport 127). Han får en sten som han tvingas kasta bort. Nu senast rapporterar Gösta Malm, medarbetare i UFO-AIKA, att Viljo försökt fotografera ett mystiskt ljussken, men att kameran slogs ur handen på honom. Då Viljo öppnade kameran var filmen bränd till aska. Resterna kommer att undersökas i Helsingfors.

Händelserna verkar mera som sagor och sägner än logiskt utformade kontaktförsök från en interstellär civilisation. Kanske skulle vi förstå mer om det fanns fler detaljer att tillgå.

Gösta Malm säger i en kommentar i samband med Håkan Blomqvists intervju den 25 april:

- Det blev ju ett väldigt intresse för det här fallet bl.a. från Sverige där ju FIB-Aktuellt skickade över en reporter. Allt det här gjorde att de två männen började ta händelsen "hårt", så att säga, och att de kanske så småningom förlorade sinnet för proportionerna. Chocken måste ha varit mycket kraftig när den kunnat invalidisera männen i minst två år.

Anders Liljegen

KORTNYTT OM UFO

264. INGET SAMARBETE UFO-SVERIGE - GICOFF

För en tid sedan träffades företrädare för riksorganisationen UFO-Sverige och föreningen GICOFF (Göteborgs Informations Center för Oidentifierade Flygande Föremål), i Jönköping. Även om det praktiska resultatet av mötet tycks ha varit "lika med noll", är det ändå ett positivt drag att man vill tala ut om och klarlägga problemen. Från GICOFFs sida önskade man främst en samordning vid insamlingen av rapportdata, men från UFO-Sveriges sida var man helt negativ till ett sådant samarbete, t.ex. utbyte av undersökningsrapporter.

265. RYKTET OM VÅR DÖD BETYDLIGT ÖVERDRIVET...

Det har uppgivits att den finska organisationen Interplanetisterna skulle vara nerlagd. Så är emellertid inte fallet. Föreningen utger nyheter regelbundet i form av stenciler och informationsblad. Tidningen Vimana, som utkom med 4 nr/år kommer nu att ges ut som en årsbok (detta år i september). I det senaste informationsbladet från föreningen publicerades en intervju med två män, Veikko Kivioja och Seppo Oja som såg tre humanoider den 14/12 1972. Plats: Honkajoki socken, Finland.

266. "SÖRRY - FLYGANDE TEFAT OCH GRÖNA MÄN ORIMLIGT"

Under denna rubrik publicerade Svenska Dagbladet den 29/4 en artikel om forskningen vid Stockholms observatorium. Bl.a. under hänvisning till de stora astronomiska avstånden hävdades att "i dag ger astronomerna övertygande bevis mot flygande tefat och små gröna män." "Att alltså tro att flygande tefat regelbundet skulle besöka vår jord, vilket understundom hävdas med stor kraft, är alltså orimligt".